

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-09-29

Ärende
TN 2019-0680

Handläggare
Jens Plambeck
08-6861651
jens.plambeck@sll.se

Sjötrafikutskottet
2019-10-22, ärende 4

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Två försök med pendelbåtstrafik relaterat till budget 2019 för Region Stockholm, LS 2017-1455

Ärendebeskrivning

Ärendet beskriver hur trafikförvaltningen planerar att utföra regionfullmäktiges uppdrag gällande genomförandet av två nya försökslinjer med pendelbåt som ska ha trafikstart under åren 2020 respektive 2021.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande.

Förslag till beslut

Sjötrafikutskottet föreslås besluta

att godkänna genomförandeförslaget avseende två försök med pendelbåtstrafik

att uppdra åt förvaltningschefen att upprätta och fastställa upphandlingsdokument, genomföra upphandlingen inklusive att fatta tilldelningsbeslut för pendelbåtstrafik mellan Värmdö-Nacka-Stockholm i enlighet med i detta tjänsteutlåtande angivna förutsättningar, teckna upphandlingskontrakt i anslutning till upphandlingen samt, efter att kontraktet överlåtits till Waxholms Ångfartyg AB, inom ramen för förvaltningsuppdraget avseende bolaget förvalta kontraktet, varvid ändringar och tillägg till upphandlingskontraktet som ryms inom fastställd budget ska fattas i enlighet med gällande beslutsordning

att förvaltningschefen ges i uppdrag att återkomma till trafiknämnden med utvärdering av försöket under 2021–2022 och 2022–2024

Förslag och motivering

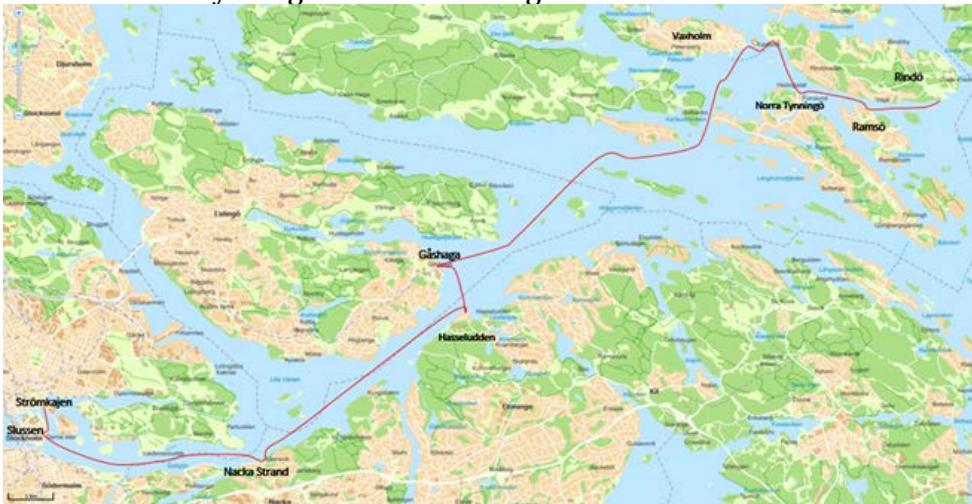
Bakgrund

I samband med att regionfullmäktige beslutade om "Budget 2019 för Region Stockholm", LS 2017-1455, beslut i regionfullmäktige 11-12 december 2018, gavs trafiknämnden uppdraget att genomföra försök med två nya pendelbåtslinjer. Trafikstart för linjerna är 2020 och 2021.

Överväganden och motivering

Trafikförvaltningen har undersökt fyra alternativa linjer och tagit fram förslag på genomförande för två av dessa linjer under 2020–2021 och 2022–2023. Rindö–Stockholm och Värmdö–Stockholm.

Rindö-Ramsö-Tynningö-Vaxholm-Lidingö-Nacka-Stockholm.

Linjen ger positiva restidseffekter samt avlastar gatu- och vägnät. Linjen är en direktlinje in till centrala delar av Stockholm (Slussen och Strömkajen) vilket bedöms bidra till en hög attraktivitet. Möjligheten till kombinationsresor (cykel-sjötrafik-cykel) bedöms öka upptagningsområdet för linjen.

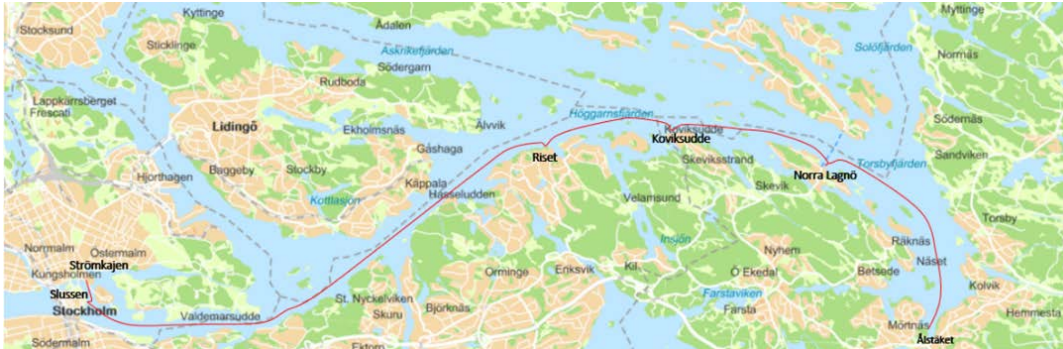
På Rindö bor ca 1500 personer och på Ramsö respektive Tynningö bor 60 och 362 personer. Folkbokförda på Vaxön är 5168 personer.

Det finns idag sjötrafik med Waxholmsbolaget på samtliga dessa bryggor vilket innebär att fartyg och bryggor finns tillgängligt. Ett försök med pendelbåtlinje skulle innebära resenärsfördelar såsom högre turtäthet samt att restiden mellan start- och slutpunkt minskar i och med färre stopp jämfört med nuläget. Likaså kommer hela SLs biljettsortiment att gälla på linjen. En annan fördel med att genomföra denna linje är att fartyg och bryggor finns för trafikuppgiften vilket innebär att det inte föreligger något investeringsbehov. Likaså finns det idag befintligt trafikavtal och trafikpliktbeslut på området vilket innebär att ett genomförande på denna linje kan påbörjas under år 2020.

Restiderna på linjen bedöms enligt tabell nedan. Nuläget redovisar tider med Waxholmsbolagets nuvarande linje

	Sjötrafik	Sjötrafik isläge	Nuläge
Grenadjärsbryggan-Vaxholm	25 min	25 min	25 min
Rindö Västra-Vaxholm	5 min	5 min	5 min
Grenadjärsbryggan-Strömkajen	75 min	100 min	100 min
Rindö Västra-Strömkajen	60 min	80 min	80 min
Vaxholm-Strömkajen	55 min	75 min	75 min
Vaxholm-Nacka Strand	35 min	55 min	50 min
Nacka Strand-Strömkajen	20 min	20 min	25 min

Förslaget är att två fartyg med kapacitet upp till 340 resenärer och fartkrav om minst 20 knop trafikerar sträckan under isfri säsong. I och med att syftet med försöket är att ha hög resenärsnytta och att avlasta gatu-vägnät så förläggs trafiken i huvudsak under dagtid med högre turtäthet under rusningstrafik morgon och kväll. Detta innebär runt 12 avgångar mellan Stockholm och Rindö per vardag under vår- och hösttidtabell. Under helger samt under sommar- och vinterturlista planeras för färre avgångar då fartygen behövs för andra trafikuppgifter i Stockholms skärgård. Under isperioder finns ett tillgängligt fartyg för trafikuppgiften.

Värmdö-Nacka-Stockholm.

Linjen utgår från Ålstäket och har mellanliggande stoppställen vid Norra Lagnö, Koviksudde och Riset. I Stockholm trafikerar Slussen och Strömkajen.

Ålstäket är en bytespunkt för olika busslinjer mellan Slussen och Värmdö. I Ålstäket finns även goda möjligheter till pendelparkering samt att området för närvarande genomgår en exploatering av nya bostäder. Det bor ca 3000 personer inom 1000 meter från planerad hållplats för sjötrafiken. Det finns goda möjligheter för kombinationsresor med cykel för sjötrafiken. Norra Lagnö (~300 boende), Koviksudde (Skeviksstrand ~350 boende) och Riset (snitt 20 påstigande/WÅAB tur) får direkttrafik till Stockholm med positiva restidseffekter. Vägfarjans koppling mellan Norra Lagnö och Tynningö innebär att pendelbåtlinjen stärker Tynningös kollektivtrafik.

Sjötrafiken beräknas ge restidsvinster från Norra Lagnö in mot Stockholm (i jämförelse med nuvarande kollektivtrafik) Från Ålstäket är resan med buss snabbare idag. Sträckan mellan Ålstäket och Koviksudde är för sjötrafiken fartbegränsad till 8-12 knop (~15-22 km/h) vilket påverkar restiden negativt till och från Ålstäket. Att korta av restiden skulle innebära samhällsekonomiska nyttor.

Restiderna på linjen bedöms enligt tabell nedan.

	Sjötrafik med fartdispens	Sjötrafik	Sjötrafik isläge	Nuläge (buss) till Kungsträdgården
Ålstäket-Strömkajen	58 min	77 min	96 min	54 min
Norra Lagnö-Strömkajen	46 min	52 min	70 min	74 min
Koviksudde-Strömkajen	31 min	37 min	51 min	71 min
Riset-Strömkajen	27 min	32 min	41 min	70 min

Det finns idag inga fartyg för trafikuppgiften. För att kunna genomföra trafiken bedöms upphandling av trafikavtal som inkluderar anskaffning av nya fartyg behöva ske. Det påverkar tidplanen för genomförandet och bedömningen nu är att trafikstart kan ske tidigast vår 2022. Likaså finns det ej heller idag en brygga i Ålstäket, dock finns planer från Värmdö kommun för att anlägga en brygga i området.

Ett genomförande av denna linje bedöms bidra till kollektivtrafikens mål. För ett genomförande krävs upphandling av trafikavtal och fartygsanskaffning samt att en brygga etableras i Ålstäket. Fartygen ska vara moderna och ha god tillgänglighet samt hög miljöprofil. Fartygens skrov ska vara utformade på sådant sätt att negativa miljökonsekvenser i form av vågor och svall minimeras. Med moderna fartyg som minimerar svall och vågor finns möjlighet att under försök se om dispens för högre farter kan medges. Det kräver dialog med Länsstyrelse och andra intressenter. Med dispens för högre farter kan sjötrafiken bidra med mer attraktiv restid och därmed öka samhällsnyttan. Trafiken bör utföras av två fartyg under isfri period och ett isgående fartyg under isperiod.

Trafikförvaltningen har som alternativ även undersökt en linje mellan Täby och Stockholm samt även ifall den redan utredda linjen Norra Ulvsunda-Gamla Stan kunde genomföras tidigare än vad som tidigare kommunicerats i Strategisk pendelbåtsutredning, TN 2017-1363, beslut i Trafiknämnd 2019-01-29.

Täby-Stockholm

Trafikförvaltningen har genomfört samråd med Täby kommun angående pendelbåtslinje från Täby till Stockholm (Ropsten). Det finns dock i nuläget inga kajer eller bryggor i Täby som fungerar som stoppställen för pendelbåtstrafik. Från år 2020 kommer ny linjesträckning på pendelbåtslinje 80 innebära att pendelbåtstrafik finns i den geografiska närheten av Täby vilket innebär att sjötrafik till Täby blir intressant. En eventuell förlängning av befintlig linje som planeras i samverkan med kommun bedöms uppfylla målbilden med att korta av restider för resenärer samt skapa nya reserelationer. Förutsättningen är att det där finns bryggor som fungerar som stoppställen.

Norra Ulvsunda-Gamla Stan

Likaså har trafikförvaltningen genomfört samråd med kommunerna Stockholm och Solna gällande den tidigare redan analyserade linjen mellan Norra

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-09-29

Ärende
TN 2019-0680

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Ulvsunda och Gamla Stan. Denna linje är intressant på längre sikt då flertalet av utpekade stoppställen är utvecklingsområden som på sikt kommer att utvecklas med nya bostäder och arbetsplatser. I nuläget finns inte bryggor på flertalet av dessa utpekade utvecklingsområden men det finns initiala planer på bryggor från kommunerna i takt med att områdena utvecklas.

Sammantaget så är pendelbåtstrafik på sträckorna Täby-Stockholm och Norra Ulvsunda intressant ur ett längre tidsperspektiv och trafikförvaltningen kommer ha fortsatt dialog med berörda kommuner i syfte att planera trafiken ur detta längre perspektiv.

Trafikförvaltningens förslag till genomförande

Förslaget är att för detta uppdrag gå vidare med att genomföra försök med pendelbåtstrafik på sträckorna Rindö-Ramsö-Tynningö-Vaxholm-Lidingö-Nacka-Stockholm och Värmdö-Nacka-Stockholm då dessa linjer bedöms vara mer slagkraftiga med hänsyn tagen till tidsperspektivet.

Ekonomiska konsekvenser

För år 2020 finns 55 miljoner kronor avsatta i budget likaså finns ytterligare 55 miljoner kronor avsatta för året 2021. Med hänsyn till tidplanen för genomförandet (från 2020 till 2024) av försöken behöver driftmedel säkerställas efter år 2021. Därutöver kan försöken eventuellt komma att förlängas.

För försökslinjen mellan Värmdö-Nacka-Stockholm bedömer trafikförvaltningen att nytt trafikavtal som inkluderar anskaffning av fartyg för uppdraget fordras.

Utvärdering av försöken kommer att inkludera ekonomiska konsekvenser.

Riskbedömning

Det finns risk att dispens för högre farter ej medges på linjen Värmdö-Nacka-Stockholm. Dock har dispens tidigare medgivits för försöksverksamhet med fartyg som orsakar låga effekter av svall och vågor.

Konsekvenser för miljön

Planen för att övergå till fossilfri drift i sjötrafiken innebär att den förnybara andelen av drivmedel ska vara minst 50 % år 2020. År 2022 ska den förnybara andelen av drivmedel vara 90 %. Anskaffning av nya fartyg som orsakar mindre negativa konsekvenser från vågor och svall bidrar positivt till närmiljön.

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-09-29

Ärende
TN 2019-0680

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Utvärdering av försöket kommer att inkludera konsekvenser för miljön.

Sociala konsekvenser

Nya resvägar och minskade restider för resenärer bedöms bidra till positiva konsekvenser.

Utvärdering av försöket kommer att inkludera sociala konsekvenser.

Sara Catoni
tf. Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling